

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VIII — Nr. 75

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 11 aprilie 1996

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
18.	— Lege privind paza obiectivelor, bunurilor și valorilor.....	1-6	
52.	— Decret pentru promulgarea Legii privind paza obiectivelor, bunurilor și valorilor.....	6	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
35.	— Decizie privind constituționalitatea unor prevederi ale Legii partidelor politice.....	7-13	
36.	— Decizie privind constituționalitatea unei prevederi din Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995	13-15	
HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
252.	— Hotărâre privind regimul diferențelor de curs valutar aferente capitalului social în devize și alte operațiuni aplicabile începând cu bilanțul contabil cu termen de depunere până la 15 aprilie 1996.....	16	

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind paza obiectivelor, bunurilor și valorilor

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — Ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, regiile autonome, societățile comerciale, instituțiile publice sau alte organizații care dețin bunuri ori valori cu orice titlu, denumite în prezenta lege *unități*, sunt obligate să asigure paza acestora.

Art. 2. — În funcție de importanța, specificul și valoarea bunurilor pe care le dețin, conducătorii unităților prevăzute la art. 1, cu concursul de specialitate al poliției sau al jandarmeriei, stabilesc modalitățile concrete de organizare și

de executare a pazei, după caz, cu efective de jandarmi, pază cu gardieni publici, pază proprie sau pază prin societăți specializate.

Unitățile grupate pe un anumit spațiu, cu avizul poliției, pot organiza paza în comun cu gardieni publici, pază proprie sau prin societăți specializate de pază. Conducătorii acestor unități stabilesc forma de pază, obligațiile și răspunderile fiecărui beneficiar, inclusiv cele privind întocmirea planului de pază.

La celelalte unități, unde nu se poate realiza un sistem de pază organizat, conducătorii acestora sunt obligați să execute împrejmui, grile, obloane, încuietori

sigure, iluminat de securitate, sisteme de alarmă sau alte asemenea mijloace necesare asigurării pazei și integrității bunurilor.

Art. 3. — Răspunderea pentru luarea măsurilor de asigurare a pazei bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu revine conducătorilor unităților prevăzute la art. 1 și 2.

Art. 4. — Conducătorii unităților prevăzute la art. 1 sunt obligați ca, în cadrul măsurilor de pază, să introducă și sisteme de alarmă împotriva efracției, corespunzătoare importanței și specificului obiectivelor și bunurilor ce trebuie păzite.

Art. 5. — Paza se organizează și se efectuează potrivit planului de pază întocmit de unitatea ale cărei bunuri sau valori se păzesc, cu avizul de specialitate al poliției, care este obligatoriu și pentru modificarea planului. Acest aviz nu este necesar în cazul unităților la care paza se asigură cu efective de jandarmi.

Prin planul de pază se stabilesc, în principal: numărul de posturi și amplasarea acestora, efectivul de personal de pază, amenajările, instalațiile și mijloacele tehnice de pază și de alarmă, măsurile necesare pentru asigurarea transportului valorilor importante, consemnul posturilor, legătura și cooperarea cu alte organe cu atribuții de pază a obiectivelor, bunurilor și valorilor. De asemenea, vor fi prevăzute și regulile de acces, potrivit dispozițiilor conducătorului unității.

CAPITOLUL II Formele de pază

Secțiunea 1

Paza cu efective de jandarmi

Art. 6. — Paza obiectivelor de importanță deosebită pentru apărarea țării, activitatea statului, economie, știință, cultură și artă, a localurilor misiunilor diplomatice sau ale unor agenții și reprezentanțe economice străine, precum și a valorilor deosebite se asigură cu efective de jandarmi.

Paza cu efective de jandarmi se poate asigura și la sediile unor organisme internaționale care desfășoară activități pe teritoriul țării, la cererea expresă a acestora, adresată Guvernului României.

Obiectivele și valorile prevăzute la alin. 1 și 2, precum și personalul, mijloacele materiale și financiare necesare asigurării pazei cu efective de jandarmi se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 7. — Unitățile care beneficiază de pază militară încheie contracte de prestări de servicii cu unitățile de jandarmi, la nivelul eșalonului care are organ financiar propriu.

Serviciul de pază cu efective de jandarmi, se efectuează contra cost, conform tarifelor legale. Unitățile bugetare beneficiare de pază cu efective de jandarmi, exceptate de la plată se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 8. — Paza cu efective de jandarmi se organizează și se execută potrivit planului de pază întocmit de comandantul unității militare și de conducătorul unității beneficiare, cu respectarea prevederilor art. 5.

Art. 9. — În unitățile unde funcționează concomitent pază cu efective de jandarmi, pază cu gardieni publici, pază proprie sau pază prin societăți specializate de pază, acestea se integrează în sistemul unic de pază militară.

Secțiunea a 2-a

Paza cu gardieni publici

Art. 10. — Paza bunurilor și valorilor deținute de persoanele juridice sau fizice se poate asigura și prin Corpul gardienilor publici.

Art. 11. — Paza cu efective de gardieni publici se face conform Legii nr. 26/1993 privind înființarea, organizarea și funcționarea Corpului gardienilor publici.

Secțiunea a 3-a

Paza proprie

Art. 12. — Obiectivele, bunurile și valorile, altele decât cele prevăzute la art. 6, care necesită a fi păzite în mod permanent, se pot asigura prin pază proprie cu personal anume angajat.

Art. 13. — Paza proprie se organizează în raport cu natura obiectivelor, a bunurilor și a valorilor ce urmează a fi păzite, cu amplasarea, întinderea și vulnerabilitatea pe care le prezintă unele unități și locuri din incinta acestora, cu numărul de schimburi în care se desfășoară activitatea, punctele de acces și alte criterii specifice.

Art. 14. — Conducătorii unităților care dețin, cu orice titlu, terenuri agricole sunt obligați să organizeze pază proprie pe câmp.

Paznicii de câmp sunt obligați să asigure paza tuturor bunurilor de pe terenurile agricole, date în consemn, și să sesizeze, la timp, organele competente despre producerea de calamități, apariția unor dăunători și alte evenimente de natură să producă pagube agriculturii sau care produc poluarea mediului din zonă.

Art. 15. — Paza căilor ferate, a pădurilor, a terenurilor forestiere, a fondurilor de vânătoare și de pescuit, a conductelor pentru transportul hidrocarburilor, a sistemelor de irigații, a rețelelor telefonice și de transport al energiei electrice se asigură de către conducătorii unităților centrale de profil prin corpuri specializate de pază.

Corpurile specializate de pază se organizează și funcționează în baza unui regulament aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Art. 16. — Primarii sunt obligați să ia măsuri ca în comune și sate să se asigure paza bunurilor publice și ale cetățenilor de către locuitorii acestora, prin rotație, de către gardieni publici, paznici salariați sau prin societățile specializate de pază, conform hotărârilor consiliilor locale, după consultarea prealabilă a locuitorilor.

Persoanele care execută pază prin rotație trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la art. 19 lit. a)–d).

Plata serviciului de pază se va asigura din fondurile bugetare locale.

Art. 17. — În funcție de numărul personalului de pază propriu, format din paznici, portari și controlori de acces, necesar fiecărei unități, se constituie formații de pază conduse de un șef de pază, cu următoarea structură: categoria I, cu peste 100 de posturi personal de pază; categoria a II-a, cu posturi de personal de pază între 51–100; categoria a III-a cu posturi de personal de pază între 20–50. În unitățile în care numărul personalului de pază este sub 20, conducătorii acestora vor numi un salariat care să îndeplinească atribuțiile șefului de pază.

Art. 18. — Personalul din paza proprie se dotează cu uniformă, echipament de protecție și însemne distinctiv, pe care le poartă în timpul executării serviciului. Condițiile de acordare a uniformei, echipamentului de protecție, descrierea, baremul, precum și însemnele distinctiv se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Cu avizul poliției, personalul din paza proprie a unităților poate fi dotat cu arme de foc, arme albe, bastoane din cauciuc, sprayuri lacrimogene și alte mijloace de apărare individuală, în raport cu importanța obiectivelor, bunurilor și valorilor păzite.

Art. 19. — Persoana care urmează a fi încadrată ca paznic trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să fie cetățean român și să fi împlinit vârsta de 21 de ani;
- b) să aibă aptitudini fizice și profesionale adecvate funcției;
- c) să fie cunoscută ca persoană corectă, cu o bună conduită cetățenească și să nu aibă antecedente penale pentru infracțiuni comise cu intenție;
- d) să aibă serviciul militar satisfăcut;
- e) să fie absolvent al școlii generale.

Pot fi încadrate în funcția de paznic și femeile care îndeplinesc condițiile prevăzute la alin. 1, cu excepția celei de la lit. d).

Art. 20. — Personalul din paza proprie se încadrează în muncă numai cu avizul organului de poliție. În cazul retragerii avizului, cel în cauză nu mai poate fi menținut în serviciul de pază.

Secțiunea a 4-a

Paza prin societăți specializate

Art. 21. — Societățile specializate de pază se înființează și funcționează conform legii, cu autorizarea Inspectoratului General al Poliției.

Conducătorii societăților specializate de pază trebuie să obțină avizul Inspectoratului de poliție județean sau al Direcției generale de poliție a municipiului București, în a căror rază teritorială își au sediul societățile respective.

Organul de poliție competent poate acorda avizul persoanelor care au cetățenia română și domiciliul în țară, au împlinit vârsta de 21 de ani, posedă pregătire corespunzătoare atribuțiilor ce le revin, sunt cunoscute cu o bună conduită cetățenească și nu au antecedente penale.

Art. 22. — Conducătorii societăților specializate de pază sunt obligați să asigure respectarea prevederilor legale și a regulamentelor proprii în organizarea și funcționarea acestei forme de pază, în angajarea, pregătirea și controlul personalului, portul uniformei și al însemnelor distinctiv, precum și în dotarea cu mijloace de intervenție și apărare individuală, corespunzător art. 18–20 din prezenta lege.

Plata serviciilor de pază prestate de către societățile specializate de pază se face pe baza contractelor încheiate cu beneficiarii.

Societățile specializate de pază nu pot adopta însemne, uniforme, accesorii de echipament sau denumiri asemănătoare cu cele ale autorităților publice de natură să conducă la confuzii între societățile specializate de pază și autoritățile publice.

CAPITOLUL III

Paza transportului unor valori importante

Art. 23. — Transportul valorilor importante, constând în sume de bani, titluri de credit, cecuri ori alte înscrisuri de valoare, metale și pietre prețioase, valori științifice, tehnice, de cultură și artă, precum și transportul armelor, munițiilor, materialelor explozive, stupefiantelor, al substanțelor toxice sau radioactive ori al altor materii sau substanțe periculoase, se efectuează cu mijloace de transport anume destinate, asigurate, după caz, cu jandarmi, gardieni publici, paznici proprii sau ai societăților specializate de pază, înarmați cu arme de foc, în condițiile legii.

Cuantumul sumelor de bani, al valorilor și al bunurilor ce urmează a fi păzite și transportate potrivit alin. 1 se stabilesc de conducătorul unității deținătoare și se consemnează în planul de pază sau în contractul pentru prestarea serviciilor de pază.

Art. 24. — Mijloacele destinate pentru transportul valorilor și al bunurilor prevăzute la art. 23 alin. 1 se amenajează în mod corespunzător și se dotează cu dispozitive tehnice de pază și de alarmă care să asigure securitatea deplină a acestora.

În cazul în care transportul sumelor de bani și al altor valori nu se face cu mijloace anume destinate, conducătorul unității ia măsuri ca persoana care efectuează astfel de transporturi să fie însoțită de una sau de mai multe persoane desemnate din cadrul unității sau, când situația impune, de paznici.

Persoana anume desemnată sau paznicul, prevăzuți la alin. 2, pot fi înarmați cu arme de foc, în condițiile legii.

Art. 25. — Conducătorii unităților sunt obligați să asigure paza și sistemele de alarmă împotriva efracției în locurile de păstrare, depozitare și manipulare a bunurilor prevăzute la art. 23, a informațiilor, documentelor, datelor și obiectelor cu caracter secret, precum și în locurile unde se desfășoară activități care au un asemenea caracter.

Proiectele de instalare a sistemelor de alarmă împotriva efracției se avizează de către organul de poliție competent.

CAPITOLUL IV

Obligațiile și drepturile personalului de pază

Art. 26. — Personalul de pază este obligat să cunoască și să respecte îndatoririle ce-i revin, fiind direct răspunzător pentru paza și integritatea obiectivelor, bunurilor și valorilor încredințate.

În timpul serviciului, personalul de pază este obligat:

a) să cunoască locurile și punctele vulnerabile din perimetrul obiectivului, pentru a preveni producerea oricăror fapte de natură să aducă prejudicii unităților păzite;

b) să păzească obiectivul, bunurile și valorile primite în pază și să asigure integritatea acestora;

c) să permită accesul în obiectiv numai în conformitate cu reglementările legale și cu dispozițiile interne; să efectueze controlul la intrarea și la ieșirea din incinta unității a persoanelor, mijloacelor de transport, materialelor, documentelor și altor bunuri;

d) să nu permită accesul în obiectivele păzite persoanelor aflate în stare de ebrietate;

e) să oprească și să legitimizeze persoanele despre care există date sau indicii că au săvârșit infracțiuni sau alte fapte ilicite în obiectivul păzit, pe cele care încalcă normele interne stabilite prin regulamente proprii, iar în cazul infracțiunilor flagrante, să oprească și să predea poliției pe făptuitor, bunurile sau valorile care fac obiectul infracțiunii sau al altor fapte ilicite, luând măsuri pentru conservarea ori paza lor, întocmind totodată un proces-verbal despre luarea acestor măsuri;

f) să încunoștințeze, de îndată, conducerea unității și pe șeful său ierarhic despre producerea oricărui eveniment în timpul executării serviciului și despre măsurile luate;

g) în caz de avarii produse la instalații, conducte sau rezervoare de apă, de combustibili ori de substanțe chimice, la rețelele electrice sau telefonice și în orice alte împrejurări care sunt de natură să producă pagube, să aducă de îndată la cunoștință celor în drept asemenea evenimente și să ia primele măsuri imediat după constatare;

h) în caz de incendii, să ia imediat măsuri de stingere și de salvare a persoanelor, a bunurilor și a valorilor, să sesizeze pe pompieri și să anunțe conducerea unității și poliția;

i) să ia primele măsuri pentru salvarea persoanelor, a bunurilor și a valorilor în caz de calamități;

j) să sesizeze poliția în legătură cu orice faptă de natură a prejudicia patrimoniul unității și să dea concursul pentru îndeplinirea misiunilor ce-i revin poliției pentru prinderea infractorilor;

k) să păstreze secretul de stat și cel de serviciu, dacă, prin natura atribuțiilor, are acces la asemenea date și informații;

l) să poarte în timpul serviciului armamentul cu care este dotat și să facă uz de armă numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege;

m) să poarte uniformă și însemnele distinctive numai în timpul serviciului;

n) să nu se prezinte la serviciu sub influența băuturilor alcoolice și nici să nu consume astfel de băuturi în timpul serviciului; să nu absenteze fără motive temeinice și fără să anunțe, în prealabil, conducerea unității despre aceasta;

o) să execute întocmai dispozițiile șefilor ierarhici și să fie respectuos în raporturile de serviciu;

p) să execute, în raport cu specificul obiectivului, bunurilor sau valorilor păzite, orice alte sarcini care i-au fost încredințate potrivit planului de pază.

Art. 27. — Șeful formației de pază, pe lângă obligațiile prevăzute la art. 26, are și următoarele atribuții:

a) să organizeze, să conducă și să controleze activitatea de pază, precum și modul de executare a serviciului de către personalul din subordine;

b) să informeze, de îndată, conducerea unității și poliția despre evenimentele privind activitatea de pază și să țină evidența acestora;

c) să propună conducerii unității măsuri pentru perfecționarea activității de pază;

d) să țină evidența armamentului și a muniției din dotarea personalului de pază, să asigure păstrarea, întreținerea, depozitarea și folosirea acestora, potrivit legii;

e) să execute programul de pregătire profesională specifică a personalului de pază din subordine.

Art. 28. — Personalul de pază este asimilat, pe timpul executării serviciului, persoanelor care îndeplinesc o funcție ce implică exercițiul autorității publice.

CAPITOLUL V

Obligațiile conducătorilor de unități

Art. 29. — Conducătorii unităților prevăzute la art. 1, în care funcționează sisteme de pază, au următoarele obligații:

a) răspund de organizarea și funcționarea pazei unităților, bunurilor și valorilor pe care le dețin, cu orice titlu, aceste unități;

b) analizează temeinic nevoile stricte de pază și stabilesc efectivele necesare, în raport cu importanța, mărimea și vulnerabilitatea unităților respective, specificul producției și locul de dispunere a acestora;

c) asigură, pentru executarea serviciului de pază, selecționarea persoanelor cu profil moral corespunzător, cu aptitudini fizice și profesionale necesare acestei activități;

d) iau măsuri de instruire specifică a personalului de pază și controlează modul cum acesta își execută atribuțiile de serviciu;

e) asigură executarea amenajărilor și a instalațiilor necesare desfășurării serviciului de pază, precum și introducerea, întreținerea și menținerea în stare de funcționare a sistemelor tehnice de legătură, de pază și de alarmă împotriva efracției;

f) asigură echiparea personalului de pază cu uniformă și însemnele distinctive, în condițiile legii;

g) asigură spațiile și amenajările necesare păstrării în deplină siguranță a armamentului și a muniției destinate serviciului de pază;

h) stabilesc reguli privind accesul și circulația în interiorul obiectivului păzit;

i) stabilesc responsabilități pentru șefii compartimentelor de muncă, în ceea ce privește paza și siguranța utilajelor și instalațiilor.

Îndeplinirea acestor sarcini se realizează cu sprijinul de specialitate al poliției.

CAPITOLUL VI

Atribuțiile organelor Ministerului de Interne

Art. 30. — În vederea asigurării pazei și siguranței obiectivelor, bunurilor și valorilor, organele Ministerului de Interne au următoarele atribuții:

a) asigură paza cu efective de jandarmi a obiectivelor și a bunurilor stabilite prin hotărâre a Guvernului;

b) acordă sprijin de specialitate la organizarea pazei în unități și urmăresc executarea întocmai a măsurilor stabilite prin planurile de pază;

c) avizează încadrarea personalului de pază și a celui care execută proiectul de instalare, instalează sau asigură întreținerea mijloacelor de alarmă și de pază și retrag avizul când el nu mai îndeplinește condițiile prevăzute de lege;

d) acordă asistență în activitatea de instruire a personalului de pază; asigură, în mod gratuit, autorităților și instituțiilor publice, precum și agenților economici cu capital de stat, armamentul necesar dotării personalului de pază; asigură, pe bază de contract de închiriere, dotarea cu armament a personalului de pază din celelalte unități; conduc ședințele de tragere cu personalul de pază, încasând de la beneficiari contravaloarea muniției folosite;

e) controlează modul în care se respectă dispozițiile legale cu privire la paza unităților, a bunurilor și a valorilor; stabilesc măsurile ce urmează a fi luate, cât și termenele în care acestea trebuie îndeplinite de către conducătorul unității.

CAPITOLUL VII

Sisteme de alarmă împotriva efracției

Art. 31. — În cadrul măsurilor de pază a obiectivelor, bunurilor și valorilor, conducătorii de unități sunt obligați să asigure numai folosirea sistemelor de alarmă împotriva efracției, care sunt certificate.

Certificarea sistemelor de alarmă împotriva efracției sau a componentelor acestora, produse în țară sau importate, se face de către un laborator de încercări pentru sistemele de alarmă împotriva efracției, autorizat și acreditat potrivit legii.

Art. 32. — În proiectele de execuție a construcțiilor destinate producerii, păstrării sau deținerii unor bunuri ori valori importante sau a lucrărilor de modernizare, modificare și transformare a acestora trebuie să se prevadă instalarea sistemelor tehnice de pază și de alarmă împotriva efracțiilor.

Art. 33. — Activitatea privind proiectarea, producerea, instalarea și întreținerea sistemelor de alarmă împotriva efracției sau a componentelor acestora se poate desfășura numai de persoanele fizice sau juridice autorizate de Inspectoratul General al Poliției.

Art. 34. — Clasificarea sistemelor de alarmă împotriva efracției se face în raport cu importanța bunurilor și valorilor ce urmează a fi apărate și cu categoria de importanță a construcției, de către societățile de asigurare.

CAPITOLUL VIII

Sancțiuni

Art. 35. — Nerespectarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea civilă, materială, disciplinară, contravențională sau penală.

Art. 36. — Constituie contravenții la prezenta lege următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni:

a) neluarea măsurilor de organizare și funcționare a pazei prevăzute la art. 3, 4, 14, 15 și 16;

b) neluarea măsurilor prevăzute la art. 23 alin. 1, art. 24 alin. 1 și 2 și art. 25;

c) neîntocmirea planului de pază, conform art. 5, precum și neîndeplinirea sarcinilor prevăzute în acesta ori a măsurilor stabilite de poliție;

d) încadrarea sau menținerea în funcție a personalului de pază, fără avizul poliției, prevăzut la art. 20;

e) încălcarea de către personalul de pază a obligațiilor prevăzute la art. 26 și 27;

f) neîndeplinirea obligațiilor, de către conducătorii unităților, prevăzute la art. 29;

g) nerespectarea prevederilor art. 21 alin. 1 și 2, art. 22, art. 33 și art. 43;

h) instalarea de sisteme tehnice de alarmă împotriva efracției sau componente ale acestora, cu încălcarea prevederilor art. 31 alin. 1 și art. 33.

Art. 37. — Contravențiile prevăzute la art. 36 se sancționează după cum urmează:

a) cu amendă de la 500.000 lei la 2.500.000 lei, contravențiile prevăzute la lit. g) și h);

b) cu amendă de la 100.000 lei la 500.000 lei, contravențiile prevăzute la lit. a), b), c), d) și f);

c) cu amendă de la 10.000 lei la 50.000 lei, contravenția prevăzută la lit. e).

Art. 38. — Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac prin proces-verbal încheiat de polițiști, precum și de primar și de împuterniciții acestuia.

Art. 39. — Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere, în termen de 15 zile de la comunicare, la judecătoria în a cărei rază teritorială s-a săvârșit contravenția.

Art. 40. — Contravențiilor prevăzute de prezenta lege le sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 11 martie 1996, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

ADRIAN NĂSTASE

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 11 martie 1996, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

DAN VASILIU

București, 4 aprilie 1996.

Nr. 18.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind paza obiectivelor,
bunurilor și valorilor**

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind paza obiectivelor, bunurilor și valorilor și se dispune publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

București, 3 aprilie 1996.

Nr. 52.

CAPITOLUL IX

Dispoziții finale

Art. 41. — Paza obiectivelor, a bunurilor și a valorilor aparținând componentelor sistemului național de apărare se asigură în conformitate cu reglementările stabilite în cadrul acestor instituții.

Art. 42. — Corpul gardienilor publici și societățile specializate de pază pot înființa dispecerate de zonă care să semnaleze pătrunderile prin efracție în unitățile și la persoanele fizice la care sunt instalate sisteme de alarmă.

Art. 43. — Societățile specializate de pază, precum și persoanele fizice și juridice care desfășoară activități de proiectare, producere, instalare și întreținere a sistemelor de alarmă împotriva efracției, înființate până la apariția prezentei legi, sunt obligate ca în termen de 3 luni de la publicarea acesteia să obțină autorizațiile prevăzute la art. 21 și, respectiv, la art. 33.

Art. 44. — Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

Pe aceeași dată Decretul nr. 477/1983 privind paza bunurilor, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi se abrogă.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

privind constituționalitatea unor prevederi ale Legii partidelor politice

Curtea Constituțională a fost sesizată, la data de 21 martie 1996, de către 53 de deputați, și anume: Petre Țurlea, Ioan Gavra, Ioan Pop, Vasile Matei, Aurel Jecan, Nicolae Bud, Vasile Potolincă, Vasile Ionescu, Gheorghe Dobre, Coriolan Bucur, Costică Ciurtin, Lazăr Lădariu, Eugen Crișan, Vasile Șuta, Crăciun Floruță, Gheorghe Brânzei, Petru Burcă, Mitică Bălăeț, Dumitru Draguț, Constantin Rotaru, Marin Lungu, Mihail Părăluță, Toader Constantinescu, Mircea Chiostec, Gheorghe Fiton, Fănică Dănilă, Constantin Emil Hoară, Feuzia Rușid, Vasile Cristea, Anghel Stanciu, Smaranda Ionescu, Iuliu Ioan Furo, Constantin Gheorghe, Florea Danciu, Tudor Radu, Tudor Manolescu, Ionel Roman, Florin Negoită, Ioan Tănasă, Cornel Brahaș, Eugen Costel Popescu, Grigore Răban, Mircea Crețu, Ioan Sonea, Ilie Gâtan, Marcel Moldoveanu, Ioan Marinescu, Ioan Victor Pica, Petre Baniță, Anton Mangiurea, Ion Hortopan, Simion Silviu Șomăcu și Ion Duțu, în legătură cu neconstituționalitatea art. 1, art. 5 alin. 3 și art. 48 din Legea partidelor politice.

Sesizarea mai este semnată și de 11 senatori, însă numărul acestora fiind inferior celui de 25 de senatori prevăzut de art. 144 lit. a) din Constituție, Curtea este legal sesizată numai de către grupul de deputați.

În sesizare se arată că art. 1 din lege, care definește conceptul de partid politic, este neconstituțional pentru următoarele motive:

— precizarea că partidele „îndeplinesc o misiune publică garantată de Constituție” contravine prevederilor art. 8 și 37 din Constituție, întrucât îndeplinirea unei misiuni este un act de executare, iar partidele „nu primesc ordine, dispoziții sau sarcini de la vreo autoritate”; de asemenea, referirea la garanția constituțională înseamnă că „orice fel de activitate desfășurată de un partid politic este garantată de Constituție”;

— statutul partidului, astfel cum este definit de prevederile art. 1, contravine, de asemenea, prevederilor art. 8 și 37 din Constituție, deoarece nu se referă la relația dintre partid și societate, ci numai la relația „cetățeni asociați în partid”;

— nu a fost adoptat textul Senatului, care preciza că partidele sunt asociații care „contribuie în mod democratic la determinarea politicii naționale”, formulare ce ar fi fost în concordanță cu prevederile constituționale.

În sesizarea grupului de deputați se consideră, de asemenea, că prevederea art. 5 alin. 3, potrivit căreia

„Membrii organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care înscriu candidați în alegeri pot face parte și dintr-un partid politic”, sunt neconstituționale, deoarece:

— organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale sunt asimilate partidelor politice, potrivit art. 48 din lege, astfel încât, dându-se acestor cetățeni posibilitatea de a face parte și dintr-un partid politic, se instituie în folosul lor „o dublă vocație electorală”, ceea ce reprezintă un „privilegiu electoral”, contrar principiului egalității cetățenilor în fața legii, prevăzut de art. 16 din Constituție;

— neadoptându-se, în forma finală a legii, soluția Senatului de a se interzice partidul etnic, se creează implicit posibilitatea ca, pe același criteriu etnic, să se poată constitui și un partid și o organizație, ceea ce implică „o dublă calitate politică și o dublă vocație electorală”;

— prevederile art. 5 alin. 3 creează posibilitatea de constituire „a partidelor politice, concomitent cu organizații ale acelorași persoane și pe alte criterii cum ar fi: criteriul de religie, criteriul de rasă, criteriul de asigurare socială, de stare socială, de zone geografice sau de diviziuni teritoriale și altele asemenea”, ceea ce „prezintă un pericol deosebit pentru caracterul unitar și național al statului român”, invocându-se, în acest sens, și unele activități politice imputate U.D.M.R.

De asemenea, Curtea Constituțională a fost sesizată, la 26 martie 1996, de către 25 de senatori, și anume: Gábor Menyhert Hajdú, Gábor Kozsokar, Dénes Seres, Tiberiu Ștefan Incze, Gheorghe Frunda, Zoltán Hosszú, Petre Constantin Buchwald, Béla Markó, Károly Ferenc Szabó, Iosif Csapó, Nicolae Manolescu Apolzan, Ion Păun Otiman, Ștefan Radof, Ștefan Augustin Popa Doinaș, Alexandru Paleologu, Adrian Dumitru Popescu Necșești, Andrei Potcoavă, Tiberiu Vladislav, Sabin Ivan, Dumitru Călușeanu, Mihail Buracu, Constantin Moiceanu, Gigel Grigore, Lajos Magyari și Emil Negruțiu, în legătură cu neconstituționalitatea art. 17 lit. b), art. 46 și art. 3 din aceeași lege.

Referitor la prevederile art. 17 lit. b) din lege, privind condiția de reprezentativitate pentru înregistrarea partidului politic — cel puțin 10.000 de semnături, din cel puțin 15 județe, dar nu mai puțin de 300 în fiecare județ —, în sesizare se apreciază că această condiție este contrară prevederilor art. 8 alin. (1), ale art. 37 alin. (2) și ale art. 148 alin. (1) din Constituție, ce consacră principiul pluralismului politic, întrucât constituie „un prag prealabil ridicat”, având semnificația unui „impediment artificial” la

libera exercitare a dreptului de asociere în partide, spre deosebire de condiția de reprezentativitate din propunerea legislativă inițială, de numai 2.500 de semnături, din cel puțin 10 județe, dar nu mai puțin de 100 în fiecare județ, care avea un caracter „mai rațional și mai ponderat“.

De asemenea, în sesizare se consideră că art. 46, potrivit căruia, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii, partidele politice sunt obligate să se conformeze prevederilor noii reglementări, încalcă principiul neretroactivității legii, prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție.

În ceea ce privește art. 3 din lege, în sesizare se susține că obligația partidului politic de a respecta prevederile art. 30 alin. (7) și ale art. 148 alin. (1) ori alin. (2) din Constituție contravine dispozițiilor constituționale ale art. 8, ale art. 37 alin. (2) și ale art. 20, în acest din urmă caz cu referire la dispozițiile privind dreptul de asociere din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Ținând seama că cele două sesizări privesc contestarea constituționalității unor prevederi din aceeași lege, dosarele respective se conexează.

În temeiul art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, s-au cerut punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului.

În punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților se arată că obiecția de neconstituționalitate a grupului de deputați nu este întemeiată, deoarece:

— motivele pentru care se consideră în sesizare că art. 1 din lege este contrar prevederilor constituționale sunt nefondate; Constituția și-a însușit, la art. 8 alin. (2), „teoria modernă privind partidul politic ca subiect de drept public, al cărui rol constă în definirea și exprimarea voinței politice a cetățenilor“, astfel încât precizarea că partidele îndeplinesc o misiune publică garantată de Constituție, preluată din concepția legiuitorului german, nu este contrară Constituției și nici nu are ca semnificație subordonarea partidelor față de o autoritate publică, administrativă sau guvernamentală, așa cum se susține în sesizare;

— critica prevederilor art. 5 alin. 3 din lege, în sensul că ar institui o dublă vocație electorală pentru cetățenii români etnic minoritari, este, de asemenea, neîntemeiată, întrucât se bazează pe „asimilarea întru totul cu partidele politice“ a organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților etnice, ceea ce este eronat, aceste organizații fiind asimilate, potrivit legii electorale, partidelor numai dacă participă la alegeri și numai în ceea ce privește operațiunile electorale; de aceea, după alegeri, „ele își reiau întru totul statutul de drept privat“, iar, dacă nu au obținut cel puțin 5% din numărul mediu de voturi pe țară pentru alegerea unui deputat, „ele nu vor beneficia de prevederile art. 59 alin. (2) din Constituție“ și deci nu vor fi reprezentate printr-un membru în Camera Deputaților; teza dublei vocații electorale a cetățenilor etnic minoritari este „lipsită de consistență“, fiecare cetățean având dreptul la un singur

vot; art. 48 din lege stabilește cadrul legal pentru ca organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale să participe la alegeri; se consideră, totodată, „falsă afirmația că art. 5 alin. 3 din lege oferă posibilitatea constituirii de partide pe criterii etnice“, deoarece Constituția nu interzice „asocierea cetățenilor în partide constituite pe temeiul apartenenței la o minoritate națională“, ceea ce corespunde prevederilor art. 7 din Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, ratificată prin Legea nr. 33/1995; cu referire la dreptul de asociere, întrucât art. 7 din convenție „nu precizează natura structurii asociative“, rezultă că asocierea „poate avea la bază și criterii etnice“, desigur cu respectarea ordinii constituționale a statului.

Cu privire la sesizarea grupului de senatori, președintele Camerei Deputaților consideră că obiecția de neconstituționalitate este, de asemenea, neîntemeiată, întrucât:

— stabilirea unei limite de exercitare a dreptului de asociere a cetățenilor în partide politice, prin art. 17 lit. b) din lege, este o problemă de oportunitate politică, legată de necesitatea restrângerii numărului de partide, și care își află temeiul constituțional în prevederile art. 49;

— în ceea ce privește procedura instituită prin art. 46, aceasta „nu are nici o legătură cu principiul neretroactivității legii“, întrucât prin procedura respectivă „nu se neagă existența partidelor politice, ci se confirmă existența acestora“;

— în legătură cu referirea din art. 3 al legii, la prevederile art. 30 alin. (7) și art. 148 alin. (1) și (2) din Constituție, se consideră că prevederea respectivă este constituțională, deoarece „respectarea principiilor democrației este o obligație *erga omnes*, ce asigură funcționarea sistemului democratic românesc, inclusiv prin respectarea dispozițiilor constituționale, în ansamblul lor, deci și a celor cuprinse în art. 30 alin. (7) și art. 148 alin. (1) și (2)“.

În punctul de vedere al Guvernului cu privire la sesizarea grupului de deputați se arată că obiecția de neconstituționalitate nu este fondată, întrucât:

— sensul sintagmei *misiune publică*, de la art. 1 din lege, nu este acela al unui act de executare, cum se susține în sesizare, ci al „unei activități inclusiv de comandă puse în slujba interesului public“, altminteri însemnând că partidele ar reprezenta „un scop în sine“;

— garantarea de către Constituție a misiunii publice a partidelor, potrivit art. 1, nu poate fi decât în condițiile respectării prevederilor constituționale și nu în sensul arătat în sesizare;

— Legea partidelor politice întemeindu-se pe art. 37 din Constituție, cu privire la dreptul de asociere, este firesc să aibă în vedere relațiile cetățenilor cu partidul din care fac parte;

— restrângerea politicii la domeniul național — așa cum rezultă din sesizare —, fără componenta internațională, este contrară cerințelor de ordin constituțional;

— posibilitatea prevăzută de art. 5 alin. 3 din lege, pentru cetățenii unei organizații a minorităților etnice de a face parte și dintr-un partid politic, se justifică, aceste organizații fiind asimilate partidelor numai în ceea ce privește aspectele electorale, spre a se asigura egalitatea între participanții la alegeri.

În ceea ce privește sesizarea grupului de senatori, Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că obiecția este neîntemeiată, prevederile art. 3, art. 17 lit. b) și art. 46 din lege, ce fac obiectul sesizării, fiind constituționale. În acest sens, se arată că dispoziția art. 3 din lege, care „impune partidelor politice obligația de a acționa pentru respectarea suveranității naționale, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale, a ordinii și a principiilor democrației“, este în concordanță cu dispozițiile art. 8 alin. (2) din Constituție, precum și cu cele ale art. 52 alin. (1), referitoare la obligația constituțională de apărare a țării, aceasta implicând și „suveranitatea, independența, unitatea statului și integritatea sa teritorială“. În legătură cu motivele de neconstituționalitate întemeiate pe dispozițiile art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se arată că prevederile art. 3 din lege se încadrează pe deplin în cazurile permise de convenție pentru restrângerea libertății de asociere.

Referitor la art. 17 lit. b) din lege se arată că această dispoziție se încadrează în prevederile art. 8 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora partidele politice „se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii“, ceea ce reprezintă „un mandat“ acordat legiuitorului ordinar de a reglementa aceste aspecte.

Cu privire la art. 46 din lege, se arată că această prevedere nu încalcă principiul neretroactivității legii, întrucât se aplică „numai pentru viitor, impunând pentru toate partidele același regim de constituire și funcționare“.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

În legătură cu cele două sesizări, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, cu adresele nr. XXII/231/1996 și nr. XXII/235/1996, a comunicat Curții Constituționale opinia sa asupra obiecțiilor de neconstituționalitate formulate. În acest sens, Comisia consideră, în esență, că prevederile art. 1 și ale art. 5 alin. 3 din lege, la care se referă sesizarea grupului de deputați, sunt neconstituționale. Astfel, se arată că partidele nu îndeplinesc o misiune publică ce poate fi încredințată numai „unui funcționar public, civil sau militar“, iar cetățenii își exprimă opțiunea cu ocazia alegerilor. În ceea ce privește garanția constituțională a misiunii publice a partidului, se precizează că aceasta nu privește orice activitate, ci numai aceea desfășurată cu respectarea Constituției și a legilor țării. Referitor la art. 5 alin. 3 din lege, se consideră că cetățenii etnici nu pot face parte, în același timp, atât dintr-o organizație aparținând minorităților naționale cât și dintr-un partid, orga-

nizațiile respective fiind asimilate partidelor politice, altminteri creându-se un privilegiu, contrar art. 16 din Constituție.

În legătură cu sesizarea grupului de senatori, Comisia consideră că obiecția este nefondată, condiția de reprezentativitate prevăzută la art. 17 lit. b) din lege „fiind o problemă de legiferare, iar nu de neconstituționalitate“, iar art. 46 neavând un caracter retroactiv, deoarece se aplică „numai pentru viitor“. Cu privire la critica adusă art. 3, se arată că „susținerile reprezintă în fond o justificare pentru eventualele încălcări ale Constituției“.

În dosarul cauzei au mai fost primite petiții din partea Partidului A Treia Forță, Partidului Liberal Democrat, Partidului Unității Democratice, Partidului Național al Producătorilor Liberi, Partidului Viitorului Democrat al Patriei, Partidului Laburist Român, Partidului Foștilor Necomuniști și Deținuți Politici și Partidului Democrat Progresist, prin care se solicită constatarea neconstituționalității Legii partidelor politice. Aceste petiții nu se încadrează în prevederile art. 144 lit. a) din Constituție, situație în care Curtea nu este competentă să se pronunțe asupra lor. În sensul prevederilor acestui articol, numai subiectele expres arătate acolo pot sesiza Curtea Constituțională.

Curtea constată că, potrivit prevederilor art. 144 lit. a) din Constituție, ale art. 12, 17 și următoarele din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, este competentă să se pronunțe asupra constituționalității art. 1, art. 3, art. 5 alin. 3, art. 17 lit. b), art. 46 și art. 48 din Legea partidelor politice, fiind legal sesizată de un grup de 53 de deputați și de un grup de 25 de senatori.

Față de cele arătate,

CURTEA,

ținând seamă de sesizarea grupului de deputați și de sesizarea grupului de senatori, de punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și al Guvernului, precum și de opinia Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, de raportul judecătorului-raportor, precum și de prevederile Legii partidelor politice, ce fac obiectul celor două sesizări, raportate la dispozițiile Constituției, rețin următoarele:

Motivele de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 din Legea partidelor politice nu sunt întemeiate. Caracterizarea partidului ca îndeplinind „o misiune publică garantată de Constituție“ nu este contrară prevederilor art. 8 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora partidele „contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor“.

Dimpotrivă, definirea și exprimarea acestei voințe reprezintă o misiune care, întrucât se referă la cetățeni în general, nu poate fi decât publică. În sesizare se susține că singurul înțeles al noțiunii de *misiune publică* ar fi acela al unei sarcini date de „o autoritate publică“, deci că misiunea publică ar fi sinonimă cu misiunea statală. Incontestabil că misiunea statală este publică și nu privată, dar aceasta nu înseamnă că numai o asemenea misiune este publică

și că oricare alta, prin opoziție, ar fi privată. Partidul fiind o persoană juridică de drept public — ceea ce autorii sesizării nu au contestat — misiunea sa nu poate fi decât publică, întrucât privește un interes public și urmărește formarea unei voințe politice generale de care depinde reprezentativitatea și legitimitatea necesară îndeplinirii programului său politic.

Din alt punct de vedere, referirea la misiunea publică a partidului nu corespunde concepției partidului unic, așa cum susțin autorii sesizării, ci, dimpotrivă, întrucât implică criteriul opțiunii cetățenilor, a căror realizare definește caracterul public al misiunii partidului, apare ca o consacrare legislativă a pluralismului, expresie a diversității inerente a acestor opțiuni.

Se mai susține în sesizare că, întrucât „misiunea publică” a partidului este „garantată de Constituție”, aceasta ar însemna că „orice fel de activitate desfășurată de un partid politic este garantată de Constituție”. Evident că o acțiune neconstituțională nu se poate bucura de o asemenea garanție și că înțelesul art. 8 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia partidul contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, nu înseamnă că acesta ar putea desfășura orice fel de activitate, cât timp înseși prevederile constituționale menționate impun respectarea suveranității naționale, integrității teritoriale, ordinii de drept și principiilor democrației, iar, potrivit art. 37 alin. (2) din Constituție, partidele ce încalcă principiile precizate în acel alineat sunt neconstituționale. În concluzie, garanția constituțională a misiunii publice îndeplinite de partid nu poate avea în vedere decât activitățile sale legale, conforme prevederilor și principiilor Constituției și legilor țării.

În sesizare se mai arată că prevederile art. 1 ar fi neconstituționale întrucât, în forma finală, nu a fost adoptat, la mediere, textul Senatului, ci cel al Camerei Deputaților și că definirea partidului se referă la relația „cetățeni asociați în partid”, nu la relația „partide-societate”. Aceste aspecte nu sunt însă de constituționalitate, ci de oportunitate politică în procesul legiferării. Potrivit Constituției și practicii sale constante, Curtea Constituțională nu se pronunță decât asupra constituționalității dispozițiilor legale existente, nu a celor ce nu au fost adoptate pe parcursul întregului proces legislativ și nu poate impune legiuitorului o anumită concepție legislativă, controlul său rezumându-se exclusiv la conformitatea constituțională a legii.

În ce privește prevederile alin. 1 al art. 3, potrivit cărora pot funcționa ca partide numai asociațiile „care acționează pentru respectarea suveranității naționale, a independenței și unității statului, a integrității teritoriale, a ordinii de drept și a principiilor democrației constituționale”, se consideră neconstituțională obligația partidului de a „acționa” în sensul respectării acestor principii. Obiecția formulată nu poate fi reținută. Rolul constituțional al partidului fiind acela de a contribui la formarea și exprimarea voinței politice a cetățenilor, evident că acesta nu îl poate îndeplini în respectul Constituției decât dacă acționează conform prevederilor

sale. În consecință, nu poate fi neconstituțională o dispoziție legală care urmărește respectarea prevederilor Constituției.

Art. 3 alin. 2 din lege interzice partidele care încalcă unele prevederi constituționale. În sesizare se consideră că această dispoziție legală este neconstituțională întrucât privește și interdicția prevăzută de art. 30 alin. (7) din Constituție, legată de exercițiul libertății de exprimare. Potrivit acestei prevederi constituționale, este interzisă defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri. Partidele politice nu pot fi exonerate de obligația de a respecta interdicțiile impuse de Constituție libertății de exprimare. Ceea ce este interzis cetățenilor ca persoane fizice nu poate fi permis structurilor asociative rezultate din exercitarea de către aceștia a dreptului de asociere. De asemenea, exprimarea de către partid a voinței politice a cetățenilor, potrivit art. 8 alin. (2) din Constituție, este concretizarea, pe plan politic, a libertății de exprimare prevăzute de art. 30 din Constituție. Altminteri, ar însemna ca această libertate să fie diferită, după cum se exercită de către cetățeni într-o structură asociativă sau în afara unei asemenea structuri, ceea ce este contrar art. 30 din Constituție.

În ce privește dispoziția de trimitere la art. 148 alin. (1) ori alin. (2) din Constituție, de la alin. 2 al art. 3 din lege, prin care limitele revizuirii Constituției sunt preluate ca interdicții pentru partidele politice, reglementarea este neconstituțională. Dispozițiile art. 148 alin. (1) și (2) din Constituție, instituind limitele obiectului revizuirii, privesc numai anumite subiecte care, potrivit art. 146 din Constituție, pot cere revizuirea — Președintele României la propunerea Guvernului, cel puțin o pătrime din parlamentarii fiecărei Camere sau cel puțin 500.000 de cetățeni cu drept de vot, într-o anumită dispersie teritorială —, între care nu figurează și partidele politice. Extinderea sferei acestor subiecte ar semnifica revizuirea Constituției, pe altă cale decât cea constituțional instituită.

În sesizare se mai susține că restrângerile prevăzute în art. 3 din lege nu se încadrează în prevederile referitoare la libertatea de asociere din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Potrivit art. 11 pct. 2 din convenție, exercitarea dreptului de asociere poate face obiectul unor restrângeri prevăzute de lege, constituind măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății, a moralei sau pentru protecția drepturilor și libertăților altor persoane. Ținând seama de această prevedere, rezultă că interdicțiile prevăzute de Constituție nu pot fi considerate ca fiind contrare convenției la care România a aderat tocmai în temeiul Constituției. Aceste interdicții sunt necesare unei societăți

democrate, fiind intrinseci democrației constituționale, astfel încât susținerea că ar fi contrare convenției este fără fundament.

O altă obiecție de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 5 alin. 3 din lege, potrivit cărora „Membrii organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care înscriu candidați în alegeri pot face parte și dintr-un partid politic“. În sesizare se susține că, întrucât potrivit art. 48 din lege organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri sunt asimilate partidelor politice, posibilitatea membrilor acestor organizații de a face parte și dintr-un partid politic le creează „o dublă vocație electorală“, constituind astfel „un privilegiu electoral“ al cetățenilor aparținând minorității etnice față de majoritate, ceea ce încalcă principiul egalității cetățenilor în fața legii, prevăzut de art. 16 din Constituție.

Dacă prin „vocație electorală“ autorii sesizării înțeleg exercitarea dreptului de vot, teza dublei vocații și a privilegiului electoral nu se justifică, ținând seama de principiul „un om, un vot“, prevăzut de art. 2 din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, nr. 68/1992, care corespunde principiului egalității cetățenilor, consacrat de art. 16 din Constituție. Dacă prin această sintagmă se înțelege posibilitatea de a candida pe liste diferite, atât ale organizației persoanelor aparținând minorităților naționale, cât și ale partidului din care face parte cetățeanul respectiv, teza respectivă, de asemenea, nu se justifică, ținând seama de prevederile art. 5 alin. (7) din Legea nr. 68/1992, potrivit cărora candidaturile pe mai multe liste de candidați sau atât pe liste, cât și ca independent, sunt nule. În concluzie, apartenența unei persoane la o organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale nu creează și nu are cum să creeze o dublă vocație electorală.

În fond, ceea ce se urmărește în sesizare este critica nu atât a legii, cât a procesului de legiferare, deoarece, după mediere, nu a fost adoptat textul Senatului privind interdicția partidelor pe criteriu etnic, considerându-se că, dacă s-ar fi legiferat această interdicție, „orice cetățean român etnic minoritar poate să facă parte din orice alt partid, fără a avea dublă vocație electorală“. Această argumentare, reducând teza „privilegiului electoral“ numai la ipoteza în care o persoană face parte concomitent atât dintr-un partid, cât și dintr-o organizație, „ambele constituite pe unul și același criteriu etnic“, este în contradicție cu prevederile art. 59 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora „Cetățenii unei minorități naționale pot fi reprezentați numai de o singură organizație“. Deci dispoziția constituțională exclude posibilitatea unei duble reprezentări, atât de către un partid exclusiv etnic, cât și de către o organizație constituită pe același criteriu etnic care, așa cum prevede art. 4 alin. (2) din Legea nr. 68/1992 și art. 48 din Legea partidelor politice, dacă participă la alegeri, este asimilată partidelor politice. De aceea o competiție electorală între o

organizație a cetățenilor aparținând unei minorități și un partid etnic al aceleiași minorități nu este posibilă, în sensul art. 59 alin. (2) din Constituție. De altfel, potrivit practicii sale constante, Curtea Constituțională nu se poate pronunța decât asupra constituționalității textelor de lege adoptate în forma finală a legii, nu și a celor ce nu au fost aprobate cu ocazia medierii divergențelor dintre Camere, iar controlul pe care îl exercită privește legitimitatea constituțională a legii, nu opțiunile politice ce s-au confruntat în procesul legiferării.

În temeiul art. 37 alin. (1) din Constituție, nu se poate nega dreptul constituțional al cetățenilor de a se asocia liber în partide politice, pe motiv că ar face parte dintr-o organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale. Dreptul cetățenilor aparținând minorităților naționale de a se asocia, în mod liber, în partide sau în alte structuri asociative, constituite potrivit legii, este în spiritul prevederilor Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, ratificată prin Legea nr. 33/1995.

În sesizare se susține că permisiunea de a face parte dintr-un partid politic a unui membru al unei organizații a cetățenilor aparținând unei minorități naționale ar fi contrară caracterului unitar și național al statului, deoarece deschide posibilitatea constituirii de partide politice, concomitent cu organizații ale acelorași persoane, pe diferite alte criterii: religie, rasă, stare socială, zone geografice etc.

Între prevederile art. 5 alin. 3, ce se referă exclusiv la posibilitatea membrului unei organizații a cetățenilor aparținând minorității naționale, ce participă la alegeri, de a face parte dintr-un partid politic, și consecințele menționate nu există o legătură necesară. Totodată, așa cum, în temeiul art. 37 alin. (1) din Constituție, nu se poate nega dreptul cetățenilor de a se asocia în partide politice, nu se poate nega acest drept cu referire la orice alte asociații legal constituite, indiferent de partidul din care fac parte membrii acestor asociații. Dreptul la asociere, fiind o componentă a democrației constituționale, nu poate fi contrar caracterului unitar și național al statului.

Prin art. 17 lit. b) din lege se reglementează condiția de reprezentativitate pentru înregistrarea unui partid politic, și anume ca propunerea să fie susținută de cel puțin 10.000 de membri fondatori, domiciliați în 15 județe, dar nu mai puțin de 300 în fiecare județ. Această prevedere este considerată ca fiind neconstituțională.

O primă observație se impune: autorii sesizării nu apreciază ca fiind neconstituțională reglementarea, ca atare, a pragului de reprezentativitate, deoarece consideră condiția de reprezentativitate din propunerea legislativă inițială — cel puțin 2.500 de susținători, domiciliați în 10 județe și nu mai puțin de 100 de susținători în fiecare județ — ca fiind un criteriu „mai rațional și mai ponderat“ decât prevederea adoptată, pe care o consideră ca fiind un „prag ridicat preala-

bil“, contrar spiritului Constituției și principiului pluralismului politic proclamat de art. 8 alin. (2) din Constituție.

O a doua observație, legată de prima, constă în aceea că prevederile art. 17 lit. b) din lege nu sunt considerate neconstituționale, întrucât ar împiedica exercitarea dreptului la asociere, ci exclusiv pentru că ar constitui „un impediment artificial în calea exercitării libere a dreptului fundamental de asociere a cetățenilor în partide politice“.

Aprecierea oportunității unui anumit prag de reprezentativitate nu este însă o problemă de constituționalitate, cât timp pragul instituit nu are ca efect suprimarea exercitării dreptului, urmărind numai, precum în legea de față, ca asocierea cetățenilor în partide să aibă semnificația instituționalizării unui curent politic, fără de care partidul rezultat nu-și poate îndeplini rolul său constituțional, prevăzut de art. 8 alin. (2) de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor. Chiar autorii sesizării apreciază că prevederile legii anterioare „erau prea îngăduitoare, rezultând o veritabilă inflație de subiecte asociative politice“. Se consideră însă că „fenomenul devalorizării partidelor“ nu ar trebui contracarat prin condiția de reprezentativitate prevăzută, ci prin „pragul electoral“. Nici aceste argumente nu privesc legitimitatea constituțională a prevederii atacate, ci disputa legată de oportunitatea sa politică. În lege, criteriul electoral a fost reținut numai pentru aprecierea continuității funcționării partidului, potrivit art. 31.

În concluzie, criteriul reprezentativității nu este, în sine, neconstituțional, el fiind în general acceptat în domeniul exercitării dreptului la asociere în partide politice, ținând seama de rolul lor de a contribui la formarea și exprimarea voinței politice a cetățenilor. Acest criteriu ar putea fi neconstituțional, dacă prin efectele sale ar duce la suprimarea dreptului la asociere sau ar fi sinonim cu o asemenea suprimare.

În ceea ce privește art. 46 din lege, în sesizare se consideră că aplicarea noii reglementări partidelor existente încalcă principiul neretroactivității legii, prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție.

Față de considerentele expuse, văzând și dispozițiile art. 4 alin. (2), art. 8 alin. (2), art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 30, art. 37, art. 51, art. 59 alin. (2), art. 72 alin. (3) lit. b), art. 144 lit. a), art. 145 alin. (1) și ale art. 148 alin. (1) și (2) din Constituție, precum și prevederile art. 20 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA

În numele legii

DECIDE :

1. Constată că dispozițiile art. 1, ale art. 3 alin. 2 privind trimiterea la art. 30 alin. (7) din Constituție, ale art. 5 alin. 3, ale art. 17 lit. b), ale art. 46 și ale art. 48 din Legea partidelor politice sunt constituționale.

2. Constată că dispoziția din art. 3 alin. 2 al aceleiași legi privind trimiterea la art. 148 alin. (1) ori alin. (2) din Constituție este neconstituțională.

Instituirea unei dispoziții tranzitorii nu poate fi considerată, însă, ca având un caracter retroactiv. De asemenea, aplicarea noii reglementări partidelor existente se justifică în temeiul principiului aplicării legii noi situațiilor juridice în curs.

Principiul egalității cetățenilor, prevăzut de art. 16 din Constituție, se aplică și persoanelor juridice, în măsura în care prin intermediul acestora cetățenii își exercită un drept constituțional, cum este asocierea în partide politice. Potrivit art. 4 alin. (2) din Constituție, este interzisă orice discriminare în funcție de apartenența politică. Or, dacă noua reglementare nu s-ar aplica și partidelor existente, s-ar crea inevitabil o asemenea discriminare, ca urmare a privilegiului de care ar beneficia unele dintre aceste partide, ce nu ar întruni condiția de reprezentativitate prevăzută de noua lege. În conformitate cu principiul constituțional al art. 51, respectarea supremației Constituției este obligatorie. Acest principiu impune ca noua reglementare a partidelor politice, adoptată în temeiul art. 72 alin. (3) lit. b) din Constituție, cu respectarea art. 30 și a celorlalte prevederi constituționale referitoare la partidele politice, să fie obligatorie și pentru partidele existente, a căror înființare s-a făcut potrivit unei legi preconstituționale — Decretul-lege nr. 8/1989 — care, evident, nu putea reflecta cerințele democrației constituționale actuale.

În ce privește art. 48 din lege, deși în sesizare nu s-a invocat nici un motiv de neconstituționalitate, se constată că această prevedere își are temeiul constituțional în prevederile art. 59 alin. (2), potrivit cărora organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, care nu întrunesc în alegeri numărul de voturi pentru a fi reprezentate în Parlament, au dreptul la câte un loc de deputat, în condițiile legii electorale. Sub aspect legislativ, art. 48 din lege corespunde art. 4 și următoarele din Legea nr. 68/1992.

Decizia se comunică Președintelui României, precum și președinților celor două Camere ale Parlamentului, în scopul deschiderii procedurii prevăzute la art. 145 alin. (1) din Constituție.

Deliberarea a avut loc la data de 2 aprilie 1996 și la ea au participat Ioan Muraru, președinte, Costică Bulai, Viorel Mihai Ciobanu, Mihai Constantinescu, Ioan Deleanu, Lucian Stângu, Florin Bucur Vasilescu și Victor Dan Zlătescu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

București, 2 aprilie 1996.
Nr. 35.

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

privind constituționalitatea unei prevederi din Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995

Curtea Constituțională a fost sesizată, la data de 21 martie 1996, de către Guvernul României, pentru a se pronunța asupra constituționalității prevederilor articolului unic, punctul 6 din Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995, în ce privește introducerea art. 11 în cuprinsul acestei ordonanțe.

Potrivit art. 11 al ordonanței, introdus prin legea susmenționată, „Cuantumul alocat anual prin bugetul de stat pentru finanțarea activităților de cercetare-dezvoltare prevăzute la art. 13 și a altor cheltuieli prevăzute la art. 14 va fi de minimum 1% din produsul intern brut“.

Guvernul consideră că această prevedere este neconstituțională, pentru următoarele motive:

1. În temeiul art. 110 din Constituție, în cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării Guvernului este obligatorie. Prevederile art. 11 al ordonanței, introdus prin lege, intră sub incidența art. 110 din Constituție, întrucât au fost adoptate fără să se fi cerut informații de la Guvern.

Întrucât, la data adoptării Legii pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995, bugetul de stat pe anul 1996 nu era aprobat, sunt aplicabile prevederile art. 137 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora, „Dacă legea bugetului de stat și legea bugetului asigurărilor sociale de stat nu au fost adoptate cu cel puțin 3 zile înainte de expirarea exercițiului bugetar, se aplică în continuare bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat ale anului precedent, până la adoptarea noilor bugete“.

Așa fiind, majorarea cuantumului alocat cercetării-dezvoltării prin Legea pentru aprobarea bugetului de stat pe anul 1995 reprezintă o modificare a acestuia, prevederile art. 110 alin. (1) din Constituție fiind, de aceea, aplicabile.

2. Cel de-al doilea argument are în vedere faptul că, potrivit art. 137 alin. (2) din Constituție, competența de a elabora proiectul bugetului de stat aparține, în exclusivitate

Guvernului, acest proiect trebuind să reflecte prioritățile ce rezultă din programul de guvernare, acceptat de Parlament la învestirea Guvernului.

Dacă, prin legi având un alt obiect de reglementare, Parlamentul stabilește proporțiile sumelor ce urmează să se aloce prin buget pentru diverse capitole de cheltuieli, proiectul de buget se elaborează, de fapt, nu de către Guvern, ci de către Parlament, ceea ce afectează principiul separației puterilor și reduce la o simplă operație aritmetică dreptul constituțional al Guvernului de a întocmi acest proiect de lege.

De aceea prerogativa Parlamentului de a modifica orice prevedere bugetară se poate exercita numai cu ocazia dezbaterii și adoptării proiectului de lege alcătuit de Guvern.

În fine, se arată că stabilirea, prin legi de reglementare a diferitelor domenii de activitate, a unor bugete distincte ale acelor domenii anulează însuși rolul Parlamentului în dezbaterile și aprobarea bugetelor anuale și face astfel imposibilă abordarea unor priorități impuse de situațiile specifice fiecărui an.

3. Art. 11, constituind o prevedere bugetară, ar fi trebuit să fie dezbătut și aprobat în ședința comună a Camerei Deputaților și a Senatului, astfel cum prevede art. 62 alin. (2) lit. b) din Constituție. Textul constituțional nu a fost însă respectat, ceea ce constituie un alt motiv de neconstituționalitate, de ordin procedural.

4. Art. 137 alin. (5) din Constituție prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea surselor de finanțare. Or, deși prin textul art. 11 al Ordonanței Guvernului nr. 25/1995, introdus prin legea pentru aprobarea acestei ordonanțe, se stabilește o cheltuială bugetară, nu se precizează sursa de finanțare, ceea ce contrazice textul menționat din legea fundamentală.

5. Prevederile art. 11 implică unele consecințe grave, întrucât necesită cheltuieli exorbitante de la bugetul de stat.

Tot astfel se arată că raportarea unor prevederi bugetare la procente din produsul intern brut face ca dispoziția legală respectivă să fie inoperantă, întrucât se referă la un indicator economic postcalculat, al cărui quantum se stabilește după încheierea exercițiului bugetar, făcând imposibilă înscrierea unor sume certe în proiectul de buget de stat pe anul următor.

Se arată, în fine, că nici legislațiile statelor Uniunii Europene și nici cele ale celorlalte state dezvoltate din lume nu conțin o astfel de prevedere de alocare a unor părți din P.I.B., acesta fiind numai un indicator specific unor calcule de fundamentare a bugetelor ori de apreciere a evoluției economiei.

În conformitate cu art. 19 din Legea nr. 47/1992, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului.

Președintele Senatului, în punctul său de vedere, consideră obiecția de neconstituționalitate întemeiată, deoarece prin legea care aprobă Ordonanța Guvernului nr. 25/1995 „a fost introdus un text care excede domeniul respectiv și impune o reglementare de natură bugetară, prestabilind obligația Guvernului de a înscrie în proiectul bugetului de stat o anumită valoare destinată aceluși domeniu, precum și obligația Parlamentului de a aproba bugetul de stat în această formă“. Prin această modalitate „este anulat dreptul constituțional al Guvernului, prevăzut de art. 137 alin. (2) din Constituția României, de a elabora anual proiectul bugetului de stat“ și se anihilează „rolul Parlamentului în dezbateră și adoptarea bugetului de stat“. Produsul intern brut poate fi evaluat numai „post factum“. El poate fi prognozat, dar rezultatul este doar estimativ, ceea ce are drept consecință imposibilitatea de a se determina, pe această bază, o prevedere precisă în bugetul de stat, care se aprobă la începutul anului, Guvernul putând fi pus în situația „de a gestiona un buget deficitar, deși liniile directoare ale politicii sale economice l-ar îndritui să-și propună un buget echilibrat“. De asemenea, se arată că textul de lege respectiv a fost adoptat cu încălcarea dispozițiilor art. 62 alin. (2) lit. b) din Constituție, întrucât „constituie în mod evident o dispoziție bugetară“.

La dosar s-a primit și opinia Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, în sensul că stabilirea „procentului de minimum 1% din produsul intern brut — pe seama bugetului de stat — anual pentru activitatea de cercetare-dezvoltare“ este neconstituțională. În motivarea acestei opinii se invocă prevederile constituționale ale art. 137 alin. (5), întrucât nu s-a stabilit sursa de finanțare, neputându-se ști astfel „dacă bugetul anual poate suporta sau nu o asemenea sarcină“, prevederile art. 137 alin. (2), potrivit cărora componentele bugetului de stat se stabilesc de către Guvern, și prevederile art. 62 lit. b), potrivit cărora bugetul se aprobă în ședința comună a Camerelor Parlamentului. De asemenea, se arată că, prin prestabilirea unei alocații bugetare, „dispare caracterul unitar“ al bugetului și se încalcă ordinea constituțională, potrivit căreia „Guvernul are gestiunea avuției naționale“, precum și prevederile art. 136 din Constituție.

Președintele Camerei Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

Curtea consideră că, potrivit prevederilor art. 144 lit. a) din Constituție, ale art. 12, 17 și următoarele din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, este competentă să se pronunțe asupra constituționalității art. 11, astfel cum a fost introdus prin Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995, fiind legal sesizată de Guvern.

Față de cele arătate,

CURTEA,

ținând seama de sesizarea Guvernului, de punctul de vedere al președintelui Senatului, de opinia Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, de raportul judecătorului-raportor, precum și de prevederile art. 11, introdus prin Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995, ce face obiectul sesizării, raportate la dispozițiile Constituției, reține următoarele:

Potrivit art. 101 alin. (1) din Constituție, „Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării“.

În virtutea acestei prerogative, potrivit art. 137 alin. (2) din Constituție, Guvernul are competența exclusivă de a elabora proiectul bugetului de stat și de a-l supune spre aprobare Parlamentului.

Prin art. 11, introdus prin Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995, în cuprinsul acestuia s-a prevăzut că nivelul alocat anual, prin bugetul de stat, pentru finanțarea activităților de cercetare-dezvoltare este de minimum 1% din produsul intern brut.

În acest fel, o cheltuială de natură bugetară — alocația minimă pentru activitatea de cercetare-dezvoltare — a fost prestabilă prin lege, afectându-se, în mod direct, competența constituțională a Guvernului de a elabora bugetul de stat. În temeiul acestei competențe, nici o autoritate publică nu poate prestabilă alocații bugetare în proiectul de buget, întrucât astfel s-ar substitui Guvernului în elaborarea acestui proiect. Este incontestabil că Parlamentul poate dezbate și modifica orice cheltuială bugetară, dar numai în cadrul dezbaterii legii de aprobare a bugetului de stat. Altfel, ar însemna că orice prevedere bugetară poate fi pusă în discuție cu prilejul dezbaterii oricărei alte legi, ceea ce ar afecta unitatea și coerența bugetului, cu încălcarea procedurii de adoptare a acestuia, potrivit art. 62 alin. (2) lit. b) din Constituție.

Pe de altă parte, prestabilirea unei cheltuieli bugetare aduce atingere dreptului de inițiativă legislativă, consacrat de art. 73 alin. (1) din Constituție. Este de principiu că printr-o lege nu se poate anticipa chiar cuprinsul unui proiect de lege, pentru că aceasta ar însemna ca Parlamentul, în fond, să se substituie autorului inițiativei legislative, în cazul de față Guvernului, în exercitarea inițiativei sale privind elaborarea și supunerea spre aprobare a bugetului de stat.

Prevederile art. 11, ce fac obiectul sesizării, sunt conținute și dispozițiilor art. 137 alin. (2) și (3) din Constituție.

Potrivit alin. (2) al art. 137, bugetul de stat se elaborează anual, iar potrivit alin. (3) al aceluiași articol, dacă bugetul de stat nu a fost adoptat până la finele anului, se aplică bugetul anului anterior, până la adoptarea noului buget.

Principiul anualității bugetului de stat este deci de natură constituțională.

Privind regimul juridic al bugetului de stat, acest principiu se aplică atât actului denumit *buget*, cât și componentelor sale, care, subsumându-se întregului, adică bugetului în ansamblul lui, nu pot fi diferite de el.

Din prevederile art. 12 al Legii nr. 10/1991 privind finanțele publice rezultă că bugetul de stat cuprinde totalitatea veniturilor și a cheltuielilor statului. Deci alocațiile pentru efectuarea cheltuielilor, stabilindu-se numai prin buget, rezultă că, la rândul lor, sunt supuse principiului anualității.

În consecință, este neconstituțională stabilirea unei alocații bugetare, chiar la nivelul său minim, cu caracter permanent, astfel cum a fost instituită de art. 11, introdus prin Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995, alocația pentru cercetarea științifică. Legea de aprobare a bugetului de stat fiind exclusiv temporară, instituirea prin lege a unei alocații nu poate fi altfel decât tot temporară, astfel cum rezultă din principiul anualității, fiind neconstituțională, deci instituirea ei printr-o normă cu caracter permanent, astfel cum este dispoziția legală ce face obiectul sesizării.

Prin art. 11, introdus de Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 25/1995, s-a stabilit o cheltuială

bugetară — alocație pentru cercetare de 1% din produsul național brut — fără precizarea sursei de finanțare.

Potrivit art. 137 alin. (5) din Constituție, nici o cheltuială bugetară nu poate fi însă aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Produsul național brut, conform însuși art. 11, nu reprezintă sursa de finanțare, ci variabila în funcție de care se calculează alocația bugetară de 1%. De altfel, sursa de finanțare nu poate fi constituită decât din veniturile financiare ale statului, care, potrivit art. 13 din Legea nr. 10/1991, sunt alcătuite din „orice sumă care se cuvine statului“. De aceea, prin raportare la produsul intern brut, sursele de finanțare ale alocațiilor bugetare, în general, se constituie din sumele pe care statul le prelevă, sub formă de impozite, taxe etc. din acest produs intern. În concepția art. 11 se rupe alocația de sursa de finanțare, prin acest articol instituindu-se numai alocația bugetară, iar sursa de finanțare urmând a fi stabilită ulterior, la elaborarea proiectului de buget. Astfel, cerința constituțională a art. 137 alin. (5) este încălcată, deoarece ea impune stabilirea concomitentă atât a alocației bugetare, ce are semnificația unei cheltuieli, cât și a sursei de finanțare, ce are semnificația venitului necesar pentru suportarea ei, spre a evita consecințele profund negative, pe plan economic și social, a stabilirii unei cheltuieli bugetare fără acoperire.

În ceea ce privește încălcarea prevederilor art. 110 din Constituție, invocate în sesizare, se reține că în ședința Camerelor reunite, ministrul de stat, ministrul finanțelor, a exprimat „poziția Guvernului foarte fermă“ în sensul neadmiterii amendamentului, ceea ce nu echivalează însă cu respectarea cerinței constituționale a art. 110.

Având în vedere considerentele expuse, văzând și dispozițiile art. 62 alin. (2) lit. b), ale art. 101 alin. (1), ale art. 110, ale art. 137 și ale art. 144 lit. a) din Constituție, precum și prevederile art. 2 alin. (2) și ale art. 20 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Constată că dispozițiile art. 11, introduse în Ordonanța Guvernului nr. 25 din 11 august 1995 privind reglementarea organizării și finanțării activității de cercetare-dezvoltare, prin articolul unic punctul 6 din legea pentru aprobarea acestei ordonanțe, sunt neconstituționale.

Decizia se comunică Președintelui României, precum și președinților celor două Camere ale Parlamentului, în scopul deschiderii procedurii prevăzute la art. 145 alin. (1) din Constituție.

Deliberarea a avut loc la data de 2 aprilie 1996 și la ea au participat: Ioan Muraru, președinte, Costică Bulai, Viorel Mihai Ciobanu, Mihai Constantinescu, Ioan Deleanu, Lucian Stângu, Florin Bucur Vasilescu, Victor Dan Zlătescu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

București, 2 aprilie 1996.
Nr. 36.

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRĂRE****privind regimul diferențelor de curs valutar aferente capitalului social în devize și alte operațiuni aplicabile începând cu bilanțul contabil cu termen de depunere până la 15 aprilie 1996**

În temeiul art. 42 din Legea contabilității nr. 82/1991 și al art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 704/1993 pentru aprobarea unor măsuri de executare a Legii contabilității nr. 82/1991,

Guvernul României hotărăște :

Art. 1. — Diferențele favorabile sau nefavorabile de curs valutar aferente disponibilităților în devize reprezentând capital social în devize se vor înregistra, începând cu bilanțul contabil aferent exercițiului financiar cu termen de întocmire și de depunere, potrivit legii, până la 15 aprilie 1996, în contul „Alte rezerve“, analitic distinct, fără a se influența rezultatele financiare ale agenților economici. Aceste sume nu vor putea fi utilizate în alte scopuri.

Același regim se aplică și pentru diferențele de curs valutar dintre momentul subscrierii și cel al vărsării efective a capitalului social în valută.

Art. 2. — Profitul realizat în execuție de către regiile autonome, rămas după plata impozitului pe profit, constituirea rezervelor legale și acoperirea pierderilor din anii precedenți, se repartizează pe destinațiile și în proporțiile prevăzute în bugetele de venituri și cheltuieli, aprobate în condițiile legii.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează:
Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Florin Georgescu

București, 10 aprilie 1996.
Nr. 252.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, telefon 668.55.58 și 614.17.39.